

Notat

Modtager(e) > Folketingets Europaudvalg

Skriftlig forelæggelse

Konkurrenceevnerådet (forskning og rum) den 2. december 2022

Dagsorden for rådsmødet (forskning og rum) den 2. december 2022 omfatter i alt fem punkter. Der er tale om tre punkter til vedtagelse på rådsmødet og to punkter til drøftelse. Punkterne forelægges hermed Folketingets Europaudvalg til orientering. Der henvises i øvrigt til samlenotatet for rådsmødet, som er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. november 2022.

18. november 2022

Under 'siden sidst' orienteres udvalget om, at EU-Domstolen afsiger dom i sagen C-638/20, MCM, den 24. november 2022.

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Dagsordenspunkt 1: Rådskonklusioner om forskningsinfrastrukturer

På rådsmødet ventes vedtagelse af rådskonklusioner om forskningsinfrastrukturer.

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

Rådskonklusionerne følger op på arbejdet med det europæiske forskningsrum, som udspringer af Kommissionens meddelelse herom fra 2020.

www.ufm.dk

Rådskonklusionerne understreger den særlige og vigtige rolle, som forskningsinfrastrukturer spiller i det samlede forsknings- og innovationsøkosystem. Forskningsinfrastrukturer kræver langsigtet strategisk investering, og der opfordres til politisk opbakning til denne type investeringer fra medlemsstaterne og fra Kommissionen.

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
358861

Rådskonklusionerne understreger yderligere den vigtige rolle, som det europæiske strategiforum for forskningsinfrastruktur (ESFRI) spiller. I regi af ESFRI drøfter medlemsstater og Kommission en sammenhængende strategi for udvikling og etablering af forskningsinfrastruktur.

Regeringen støtter vedtagelse af rådskonklusionerne. Regeringen anerkender den vigtige rolle, som forskningsinfrastrukturer spiller i det samlede forsknings- og innovationsøkosystem. Samtidig bakker regeringen op om behovet for fortsat at styrke det europæiske samarbejde på området.

Det er regeringens vurdering, at rådskonklusionerne ikke omfatter væsentlige nye problemstillinger eller nye tilgange til forskningsinfrastruktur.

Dagsordenspunkt 2: Rådshenstillingen om vejledende principper for vidensudnyttelse

På rådsmødet ventes vedtagelse af rådshenstillingen om vejledende principper for vidensudnyttelse. Rådshenstillingen har til formål at opdatere Kommissionens henstilling om intellektuel ejendomsret fra 2008.

Hvor fokus i 2008 var på intellektuel ejendomsret, patenter og tech-trans inden for STEM, så er sigtet her et langt bredere blik på vidensudnyttelse. Vidensudnyttelse defineres i henstillingen, som enhver proces, der skaber social og økonomisk værdi af den viden, som produceres på de offentligt finansierede forskningsinstitutioner.

Til det formål indeholder henstillingen uforpligtende retningslinjer for politikudviklingen inden for vidensudnyttelse.

Regeringen støtter vedtagelse af rådshenstillingen. Regeringen finder det overordnet positivt, at der er fokus på, at den viden, der skabes via offentligt finansieret forskning, omsættes til værdi for samfundet.

Det er regeringens vurdering, at henstillingen er i overensstemmelse med den etablerede danske tilgang til området.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Dagsordenspunkt 3: Rådskonklusioner om en ny europæisk innovationsdagsorden

På rådsmødet ventes vedtagelse af rådskonklusioner om en ny europæisk innovationsdagsorden. Rådskonklusionerne udspringer af Kommissionens meddelelse af 5. juli 2022 om en ny europæisk innovationsdagsorden.

Meddelelsen beskriver de mest væsentlige udfordringer på innovationsområdet og de allerede annoncerede eller igangsatte EU-initiativer på området.

Rådskonklusionerne understreger behovet for at skærpe indsatsen på innovationsområdet, som vurderes at være afgørende for at løse de globale samfundsmæssige udfordringer, som Unionen står over for. Samtidig understreger rådskonklusionerne behovet for at styrke et sammenhængende EU-innovationssystem, som i højere grad muliggør en hurtig og effektiv omsætning af forskning til nye teknologier og innovation.

Kommissionen og medlemslandene opfordres i rådskonklusionerne til at øge offentlige investeringer i innovation samt revidere de juridiske og politiske rammer, der måtte stå i vejen for at udnytte det fulde potentiale for udvikling af banebrydende teknologi eller innovation.

Regeringen støtter vedtagelse af rådskonklusionerne. Generelt anser regeringen det som positivt, at Kommissionen og Rådet har fokus på at styrke innovationssystemet i EU.

Det er regeringens vurdering, at rådskonklusionerne ikke omfatter nye problemstillinger eller løsninger i forhold til Kommissionens meddelelse.

Dagsordenspunkt 4: Samspil mellem politikudvikling og forskningsbaseret viden

Det tjekkiske formandskab har lagt op til en politisk drøftelse af, hvordan medlemsstaterne i højere grad kan styrke kvaliteten af politikudvikling gennem forsk-

ningsbaseret viden. Drøftelsen forventes at tage udgangspunkt i Kommissionens arbejdsdokument fra oktober i år om samme emne.

Kommissionen kortlægger i arbejdsdokumentet udfordringer, muligheder og *best practices* ved brug af forskningsbaseret viden og evidens i politikudvikling. Emnet har yderligere en sammenhæng til rådshenstillingen om vejledende principper for vidensudnyttelse, som tidligere er omtalt.

Regeringen bakker op om drøftelsen og anerkender, at forskningsbaseret viden og evidens kan udgøre et vigtigt bidrag til politikudvikling.

Det var forskningsdelen af rådsmødet.

Dagsordenspunkt 1: Bedre udnyttelse af rumdata og samarbejde mellem aktører

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

For så vidt angår rumdelen af rådsmødet er det første og eneste punkt på dagsordenen en politisk drøftelse om bedre udnyttelse af rumdata og samarbejde mellem aktører.

Rumdata, fra Copernicus, EGNOS og Galileo, har i dag kvaliteten til at understøtte løsninger inden for en lang række samfundsudfordringer. Data fra disse satellitbaserede tjenester i EU's rumprogram har længe understøttet vores evne til at observere vejr, klima og klimaforandringer, kommunikere over store afstande samt navigere sikkert til vands, til lands og i luften. Samfundet benytter i stigende grad satellitter til at beskytte natur, miljø og biodiversitet, udpege optimal placering af varige energikilder eller føre kontrol og tilsyn med fiskeri, landbrug, skovbrug samt håndhæve bæredygtig anvendelse af naturressourcer.

EU's rumprogram har i perioden 2021-2027 et budget på omkring 111 mia. kr. Kommissionen, medlemsstaterne og andre hovedaktører har en fælles interesse i, at den betydelige investering udnyttes af en bred række aktører til en bred vifte af opgaver, således at investeringen kan skabe mest mulig værdi i samfundet.

Forventningen er, at drøftelsen særligt vil fokusere på at styrke udnyttelsen af, og samarbejdet om, de europæiske rumaktiviteter for i endnu højere grad at understøtte de europæiske prioriteter og EU's økonomi.

Regeringen bakker op om drøftelsen. Regeringen finder det vigtigt, at rumdata udnyttes af en bred række af aktører og bidrager til værdiskabelse i samfundet.

Punktet 'siden sidst': Orientering om afsigelse af dom ved EU-Domstolen

Udvalget orienteres hermed om, at EU-Domstolen afsiger dom i sagen C-638/20, MCM, den 24. november 2022.

Sagen vedrører et præjudicielt spørgsmål om uddannelsesstøtte til uddannelse i udlandet, som er stillet af et nævn i Sverige.

Sagen kan få betydning for de danske SU-regler, og derfor afgav den danske regering skriftligt indlæg i sagen.

Sagen handler om en studerende, der er svensk statsborger med bopæl i Spanien. Den studerende har fået afslag på svensk uddannelsesstøtte til uddannelse i Spanien pga. manglende bopæl i Sverige eller i øvrigt anden tilknytning til Sverige.

Den studerende er født, opvokset og forblevet bosat i Spanien, indtil han søgte om svensk uddannelsesstøtte.

Den studerendes far er også svensk statsborger. Faren har været bosat og beskæftiget i Spanien i 20 år, men vendte i 2011 tilbage til Sverige, hvor han har været beskæftiget lige siden.

Den studerende mener, at han har ret til svensk uddannelsesstøtte til uddannelse i Spanien, og har bl.a. gjort gældende, at han skal betragtes som integreret i det svenske samfund, og at hans far fortsat skal anses for at have en forbindelse til Spanien.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Dette har i sagen rejst spørgsmål om, hvorvidt afslaget på uddannelsesstøtte kan anses for en hindring for farens fri bevægelighed, og om dette i givet fald vil være i strid med EU-rettens regler om arbejdskraftens fri bevægelighed.

De danske regler om tildeling af SU til uddannelse i udlandet har væsentlige lighedspunkter med de svenske regler, og de bygger i særdeleshed på, at den studerende skal kunne påvise en tilknytning til Danmark for at kunne få SU til uddannelse uden for Danmark.

Sagen rejser spørgsmålet om, hvorvidt EU-rettens regler om arbejdskraftens fri bevægelighed overhovedet finder anvendelse i en sådan situation, hvor faren tilbage i 2011 flyttede fra Spanien, hvor han var vandrende arbejdstager.

Regeringen argumenterede i sit indlæg for, at reglerne om arbejdskraftens fri bevægelighed ikke længere gælder i en sådan situation.

Regeringen argumenterede endvidere for, at selv hvis reglerne om arbejdskraftens fri bevægelighed stadig gælder i en sådan situation, så er det ikke i strid med EU-retten at stille krav om, at den studerende skal have en vis tilknytning til det land, hvor vedkommende søger om SU fra.

Hvis EU-Domstolen ikke er enig i den danske regerings argumenter, kan det få betydning for de danske regler i SU-bekendtgørelsen om SU til uddannelse i udlandet.

Når EU-Domstolen har afsagt sin dom, skal det vurderes, om der er behov for at følge op på dommen.

Jesper Petersen